

Pædagogisk læreplan for Fynshav børneunivers 2021

FYNSHAV
BØRNEUNIVERS
– Det gode børneliv

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Fynshav Børneunivers er en organisation som består af 3 dagplejere, vuggestue, børnehave, SFO og skole, der går fra 0-6. klasse. Vi er i vuggestuen og børnehaven normeret til 57 børn. Skolen har 93 elever.

Universet ligger placeret i udkanten af Fynshav. Vi har kort afstand til både skov og strand, hvilket ofte benyttes af både børn og medarbejdere.

Vores tre dagplejere kommer regelmæssigt i huset, da deres legestue er placeret i forlængelse af vuggestuen.

Det sammenhængende børneliv starter hos os, når børnene begynder i vuggestuen/dagplejen knap 1 år gammelt og fortsætter hele vejen til de går ud af 6. klasse.

Det betyder, at der er genkendelighed i kerneopgaven og i pædagogikken som hverdagen bygger på samt, at der er glidende overgange i læringsmetoder, fysiske rammer og de mennesker, barnet er omgivet af. Børnenes tidligere fællesskaber stopper ikke, men føres videre i takt med at de bliver ældre.

Pædagogisk grundlag

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn – det gode børneliv

- Det gode børneliv er et liv med plads, tid og ro til at være barn og med et nært og tillidsskabende pædagogisk personale, der giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.
- Børn ses som kompetente og selvstændige, samtidig med at de har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale. Hvert barn er unik.
- Det pædagogiske personale og ledelsen skal skabe organisatoriske rammer og et pædagogisk læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer.

Dannelse og Børneperspektivet

- Børn skal tages alvorligt som del af deres dannelsesproces og demokratisk forståelse. Børn giver ofte udtryk for deres mening og behov, og de har ret og krav på, at deres følelser og mening høres og respekteres.

Børnefællesskaber

Børn skal have mulighed for:

- At føle sig ansvarligt passet på, holdt af og værdsat som en del af et fællesskab.
- At lære sociale spilleregler
- At kunne sige til og fra i fællesskabet uden at det truer det sociale tilhørsforhold eller den personlige integritet
- At være med i en social sammenhæng med andre børn og voksne, hvor barnet er trygt og trives.
- At alle er vigtige for fællesskabet og har noget at bidrage med.

Leg

- Legen har en værdi i sig selv, og er et redskab hvormed barnet lærer noget om sig selv, og om sine omgivelser.
- Legen kan bruges til at bearbejde konflikter, til at lære at knytte venskaber, herunder lærer børnene konflikthåndtering, sociale hensyn og regler.
- Legen bruges til at udvikle børnenes identitet og giver dem mulighed for at afprøve forskellige roller.
- Legen er med til at udvikle børnenes motoriske færdigheder.

Læring

- Meget læring sker gennem leg. Men legen skal ikke stå alene. Vi voksne planlægger aktiviteter om emner, som giver børnene mulighed for at udfordre deres evner og færdigheder.
- Vi skaber rum som giver børnene mulighed for fordybelse.
- Vi skaber rum som giver børnene mulighed for at være nysgerrige på omverdenen og på de aktiviteter, vi laver sammen med dem.

Pædagogisk læringsmiljø

I Fynshav Børneunivers har vi fokus på både den frie leg og de vokseninitieret aktiviteter i hverdagen. Begge vil forekomme i løbet af dagen i institutionen. Som oftest sker de vokseninitierede aktiviteter om formiddagen, mens der herudover vil være fokus på børnenes frie leg, hvor de voksne er medspillere i denne. I alle disse aktiviteter/situationer og skiftene derimellem ligger en masse læring, hvilket er med til at danne rammen for at vi hele dagen går fra det ene pædagogiske læringsmiljø til det andet.

For eksempel:

Garderoben:

- Børnene kommer ud i garderoben i mindre grupper
- Børnene opfordres og opmuntres til at prøve at få tøj på selv.
- Børnene anerkendes i at det godt kan være svært, og ja tøjet kan godt drille. Vi kan ikke nødvendigvis endnu – men vi øver os.
- Driller tøjet sætter vi ord på det, og husker barnet på at man så kan spørge om hjælp. Herefter hjælper, viser og snakker vi om hvordan man så gør.

At gå på toilettet:

- Allerede fra vuggestuen/daglejen opmuntres børnene til at prøve at sidde på toilet eller potte.
 - Børne opfordres og opmuntres til selv at øve at tage tøj af og på.
 - Børnene øver at huske at skylle ud
 - Børnene øver sammen med den voksne at vaske hænderne grundigt.
-

Samarbejde med forældre om børns læring

Vi mener, at det i forhold til børnenes udvikling og trivsel er vigtig, at vi har et godt og velfungerende forældresamarbejde. Det er igennem den gode daglige kontakt, der bygger på tillid og respekt, at vi har mulighed for at opbygge et tillidsfuldt samarbejde. Vi er alle forskellige og det er derfor vigtigt, at vi anerkender og rummer forældrenes forskellighed.

Som forældre og pædagogisk personale, arbejder vi fælles om barnets læring, udvikling og trivsel.

Det gør vi i praksis:

- Vi bestræber os på dagligt, at tage godt imod og tage afsked med alle børn og forældre.
- Ved afhentning fortælles kort om barnets dag i institutionen.
- Forældrene har altid mulighed for ved aflevering/afhentning, at få en kort dialog med personalet på barnets stue.
- Guider og vejleder forældrene i forhold til deres barns udvikling.
- På opslagstavlen fortælles kort om dagens aktiviteter.
- På Aula lægges opslag som månedsplan og fælles beskeder.
- En gang årligt tilbydes der en forældresamtale. Ved samtalen anvendes dialogprofilen som er et pædagogisk værktøj i "Hjernen og Hjertet". Derudover bruges trivselsvurdering, sprogvurdering, ressourceprofil, overgangsskema og andet, når dette er relevant.
- Ud over de årlige samtaler har forældrene altid mulighed for, at aftale en tid til at få en snak med barnets kontaktpædagog om bekymringer og andet der vedrører barnet.
- Involverer og beder forældrene om hjælp til forskellige gøremål i institutionen.
- Afholder forskellige arrangementer for hele familien både med og uden forældrenes hjælp.

Børn i udsatte positioner

Et barn kan være i en udsat position i kortere eller længere tid.

”Alle er genier, men hvis du dømmes en fisk ud fra dets evne til at klatre i træer, vil den hele sit liv tro, at den er dum”.

Vi tror på, at hvert enkelt barn har værdi og noget at bidrage med til fællesskabet. Vi har fokus på, at vi alle er forskellige og giver plads til hinanden ved at justere på børnesammensætningen, gruppestørrelse, tidsperspektivet afhængig af det enkelte barns behov, situation og aktivitet. Vi følger barnet tæt, er understøttende og guider barnet. Vi går både foran, ved siden af eller bagved afhængig af det enkelte barns behov og situation, så barnet oplever mestring, og oplever at være en del af et meningsfyldt børnefællesskab. Vi har fokus på at være rummelige og støttende så barnet oplever at lykkes. Afhængig af barnets behov laves der særlige aftaler, uden at udstille barnet, men for at give barnet mulighed for at kunne indgå i børnefællesskabet. Alle børn i dagtilbuddet er tilknyttet en kontaktpædagog, som fungerer som tovholder og som er bindeled mellem forældre, barnet og resten af medarbejderne. I samarbejde med relevante fagprofessionelle støtter vi børn udsatte positioner, og hjælper alle børn med at deltage i fællesskabet. I nogle sammenhænge kan det være en fordel at give et udsat barn plads og rum til at være i mindre grupper, hvor pædagogen har mulighed for at arbejde målrettet med barnets specifikke udfordringer f.eks. de sociale, motoriske eller sproglige udfordringer.

Det gør vi i praksis:

- Vi ser det enkelte barn og har fokus på barnets ressourcer.
- Vi ønsker at se og forstå det enkelte barn i vanskeligheder, og tilbyde et læringsmiljø, hvor barnet føler sig mødt, og får de bedste muligheder og rammer for udvikling.
- Vi vurderer og evaluerer løbende barnets udvikling og tilpasningen af læringsmiljøet omkring barnet.
- Vi arbejder med tidlig opsporing (TOPI), to gange om året, for at opspore børn i udsatte positioner og sikre at den enkelte får den støtte de har brug for.
- Vi arbejder med DPU (Dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse), som gennemgås og revideres hvert halve år.
- Vi samarbejder med relevante tværfagligt samarbejdspartner og PPR. Både ift. Sparring, direkte inddragelse og forældrevejledning.
- Der følges op på konsultative møder, hvor forældrene også deltager.
- Vi ser forældresamarbejdet som et vigtigt element, og søger et godt og åbent samarbejde med forældrene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Vi er et børneunivers, som hører til under samme tag - det betyder, at børnene får en genkendelighed og en tryghed i overgangen fra dagtilbud til skole. Lige fra børnene starter i vuggestue/børnehave benytter vi skolens faciliteter som gymnastiksalen, biblioteket osv. Vi deltager ligeledes i fælles aktiviteter som skoler-nes motionsløb, juletur til f.eks. Sønderborg slot og fastelavnsfest.

Det sidste år af børnenes børnehavetid bliver der tilrettelagt pædagogiske aktiviteter, der er målrettet førskolebørn. Der bliver i samarbejde med børnehaveklasselæreren arbejdet på, at gøre børnene skoleparate. Det vil sige, at de kommende skolebørn arbejder med førskoleopgaver nogle timer hver uge.

Det kan være:

- Førskole opgaver med tal/bogstaver/figurer m.m.
- Matematisk opmærksomhed
- Rim og remser
- Dialogisk højtlesning
- Science

For at børnene kan vise nysgerrighed og interesse for tal/ bogstaver/ figurer m.m. hænger det på væggene, så børnene kan se, røre og kopiere dem.

Vi har et meget tæt samarbejde med den nuværende 0. klasse. I august måned tager de nuværende 0. klasse og de kommende skolebørn, på en fælles koloni med en enkelt overnatning. Her deltager deres kommende børnehaveklasselærer samt en af personalet fra SFO. Her har de kommende skolebørn mulighed for at lærer børnehaveklasselæreren og 0. klasse børnene at kende inden skolestart.

De kommende skolebørn besøger 0.klasse en dag hver måned, hvor de deltager i klassens skema. Her bliver der også mellem pædagog og lærer aftalt, hvad der evt. kan arbejdes med i børnehaven.

For at lette børnenes overgang til skolen til maj, følger deres kontaktpædagog med dem i skole i maj og juni måned. Vi vil støtte børnene i at udforske og afprøve de nye udfordringer der møder dem, samt støtte børnene i at knytte sociale venskaber. Vi mener, at det er vigtigt at børnene har en kendt voksen de føler sig trygge og fortrolige ved.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi inddrager lokalsamfund ved at benytte os af de omkringliggende muligheder. Vi benytter legepladsen bag brugsen, handler i brugsen, og benytter os af naturområderne og diamanten. Vi bruger gerne vores nærmiljø, fx henter vi sammen med børnene et juletræ ikke så langt fra børnehaven, hvor børnene er med til at vælge hvilket træ vi skal fælde og have med hjem. Vi har også en god forbindelse til Notmark kirke, hvor vi hvert år inviteres til julegudstjeneste sammen med børnene. Derudover har vi også en aftale med diamanten om, at vi gerne må låne deres gymnastiksal nogle dage om ugen. Her har vi mulighed for at lave forskellige aktiviteter med børnene.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Vi har et stort fokus på at danne læringsmiljøer, som understøtter børnenes læring, udvikling og dannelse, samtidig med at vi har fokus på at både personale og børn trives i dette.

Rummene i institutionen er indrettet, således at der indbydes til leg og aktiviteter. Dette kan bl.a. ses ved at der er dannet flere læringsrum i ét rum, samt er der her fri adgang til legetøj og materiale for børnene.

Der er både fokus på den voksen- og børneinitierede leg, hvor personale indtager forskellige roller alt efter behov.

Vi er anerkendende over for børnene, deres ideer og lege.

I institutionen er børnene opdelt i aldersopdelte grupper på forskellige stuer. Dette gøres for at læringsmiljøerne på stuerne kan indrettes efter børnenes alder, hvad de behersker samt deres interesser. Der er et fællesrum i institutionen samt et stort udeareal, hvor børnene er samlet på tværs af alder, og her er der gode muligheder for at skabe relationer på tværs bl.a. gennem både voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter.

Udearealet er indrettet i zoner, hvor nogle indbyder til ro mens andre indbyder til vildere lege. Der er bl.a. klatrestativer, gynger, cykelbane, skovområde og sandkasse.

Vi bestræber os på at udvikle børnene til selvstændige individer, hvor vi bruger en anerkendende tilgang til at styrke børnenes selvværd og selvtillid. Herudover lærer børnene også at respektere andre, dette læres bl.a. til samling, hvor børnene får oplevelsen af selv at være i fokus, men også at give opmærksomheden videre til de næste der kommer i fokus.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Personale – børn

- Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, hvor vi er meget opmærksomme på at møde, se og lytte til barnet der hvor det er.
- At være gode rollemodeller, hvor barnet lærer af vores handlinger.
- Vi guider, giver barnet tid, understøtter og opfordrer barnet til at prøve selv, så det kan blive selvhjulpent og selvstændigt.
- Vi hjælper og guider barnet i at håndtere konflikter hensigtsmæssigt.
- At barnet møder forskellige aktiviteter som udfordrer og styrker forståelse af egne kompetencer.
- At juble med barnet og vise det er ok at noget er svært, og på den måde støtte barnet i at tro på sig selv.
- Vi laver mindre lærings- og legemiljøer, så børnene i små grupper, kan finde ro og plads til at fordybe sig.
- Vi laver et spændende og inspirerende miljø, som motiverer børnene til at lege og udfolde sig i.
- Vi laver aktiviteter med mindre grupper, så også de stille og forsigtige børn tør være med.
- Vi har indrettet stuerne, så der er rig mulighed for frit at benytte forskellige materialer.
- Vi giver børnene gode oplevelser i nærområdet og på ture, som de kan bruge i deres leg.
- Vi ser hvor børnene er i deres udvikling og støtter dem videre derfra.

- Vi laver spændende inspirerende aktiviteter, hvor hele gruppen kan deltage, alt efter lyst og evne.
- Vi lytter til og give børnene medbestemmelser over deres egen hverdag med hensyn til leg og aktiviteter.

Børn – børn

- Der er skabt legemiljøer hvor børnene kan lege og udvikle deres fantasi og kreativitet.
- At det fysiske rum stimulerer til udvikling af fælles leg og fantasi.
- At hjælpe barnet med at erfare og mærke sig selv i fællesskabet og at det er ok at sige fra. Få en forståelse for egne grænser. Her hjælper vi børnene med at sætte ord på deres egne følelser, "hvad vil jeg være med til, hvad kan jeg lide", og "hvad vil jeg ikke være med til, det kan jeg ikke lide".
- At alle børn skal have mulighed for at indgå i et børnefællesskab hvor barnet kan skabe gode relationer, der understøtter deres udvikling og selvforståelse.
- Men også at hjælpe barnet med et kærligt "skub", så de sociale relationer ikke hæmmes.

Personale – forældre

- Barnets bog bruges som et pædagogisk redskab, der kan skabe sammenhæng mellem vuggestuen og hjemmet.
- At sende månedlige aktivitetsplaner ud til forældrene på AULA, så de ved hvad der sker de enkelte dage.
- Vi vægter et godt forældresamarbejde da det er betydningsfuldt for barnets udvikling og trivsel,
- At være i dialog dagligt i med forældrene og fortælle om dagen og aktiviteter. Fortælle den gode historie. Dette kan være på skrift på vores opslagstavle ved indgangen, billeder på AULA eller den fysiske kontakt. Som vi bestræber os på at have dagligt.
- At opfordre forældrene i at støtte op om barnets udviklingstrin.
- At der laves trivselsvurdering (TOPI) to gange årligt, er der behov for en indsats, inviterer vi til en forældresamtale. Hvor vi i fællesskab finder en løsning på at styrke barnets udvikling.
- At forældrene en gang årligt tilbydes en samtale ud fra vores dialogprofil fra materialet "Hjernen og Hjertet. I de skemalagte alderstrin. Herudover aftaler vi samtaler efter behov.

Social udvikling

Personale – børn

- Vi arbejder ud fra en inkluderende tilgang, hvor alle børn er en del af de sociale fællesskaber og hvor de lærer at værdsætte og respektere hinandens forskelligheder.
- Børnene har medansvar og indflydelse i forhold til dannelse af- og udvikling af sociale relationer.
- Vi har et læringsmiljø, hvor venskaber kan opbygges på tværs af basisgruppen og alder. Vi understøtter at læringsmiljøet giver børnene lyst til at udforske og eksperimentere i legen.
- Vi styrker børnefællesskaberne ved at:
 - dele børnene i mindre grupper
 - gå tur med en voksen og kun få andre børn
 - holde samling og spise madpakker i mindre grupper
- Vi er bevidste om at skabe læringsmiljøer med henblik på at styrke de sociale fællesskaber.
- Legen giver et godt læringsmiljø for barnets sociale udvikling, derfor vægter vi legen højt. Vi støtter, guider og opfordrer børnene i legen med henblik på at styrke deres sociale udvikling.
- I de sociale relationer støtter vi op om barnets udvikling af empati og omsorg. Vi anerkender børnenes følelser og hjælper dem med at sætte ord på deres følelser.
- Vi er bevidste om, hvordan vi omtaler hinanden og har fokus på den gode/positive historie.
- Vi støtter og guider barnet i konfliktsituationer. Vi anvender elementer fra "fri for mobberi" som børnene er bekendt med og derfor kan relatere til.

Børn – børn

- Vi er et åbent hus, hvor der er mulighed for at opbygge og udvikle sociale relationer og knytte venskaber, der kan udvikle sig på tværs af grupper og alder.
- Børnene har indflydelse på, hvem de leger med, hvor og hvad de gerne vil lege.
- Gennem legefællesskaber lærer børnene at afkode hinandens leg. De observerer hvorledes de på en hensigtsmæssig måde kan indgå i, fastholde og udvikle en leg.
- Vi opfordrer børnene til at tage initiativ til leg med andre børn.
- Gennem leg udvikler børnene deres empati, omsorg og deres åbenhed for hinandens forskelligheder, hvilket udvikler deres sociale færdigheder.
- Gennem legen lærer børnene sociale omgangsformer, der kan bringes ind i mange andre sociale sammenhænge.

Personale – forældre

- I samarbejdet med forældrene skaber vi en fælles forståelse for barneperspektivet og det enkelte barns sociale liv, både i institutionen samt i hjemmet.
- I samarbejde med forældrene er vi bevidste om, hvorledes vi skaber en god/positiv narrativ fortælling om deres barn samt børnene i de sociale fællesskaber, deres barn indgår i.
- Vi opfordrer til private legeaftaler, når vi vurderer at et barn kunne have gavn af dette til at udvikle og styrke sociale relationer.

Kommunikation og sprog

Personale - børn

- Det er vores mål, at barnet udvikler et nuanceret sprog, hvor barnet kan give udtryk for sine tanker, følelser, meninger og behov i samspil med andre.
- Vi arbejder med de sproglige strategier med hensyn til at lytte og tale med hinanden.
- Vi er bevidste om at vi er rollemodeller, derfor giver vi plads og rum til samtale, således at vi gennem sproglige handlinger, kan udvikle og understøtte det enkelte barns sprog i det pædagogiske sprogstimulerende miljø. Ligeledes er det vigtigt at vi over for børn, forældre og hinanden kommunikerer på en måde, som vi ønsker barnet skal kopiere og selv bruge i sin kommunikation med andre.
- Vi giver os tid til at lytte og kommunikere med det enkelte barn, om dets oplevelser og fortællinger.
- Vi giver børnene oplevelser, som de kan bruge i deres lege og fortællinger.
- Der hvor det er muligt, har vi indrette legemiljøer, hvor børnene kan lege rollelege.
- Vi har indrettet et sofahjørne, hvor der er mulighed for dialogiske højtlesning.
- Vi sætter ord på de situationer, handlinger og de følelser det enkelte barn oplever – vi inddrager materialerne fra "fri for mobberi" i det strukturerede pædagogiske arbejde.
- Vi har fokus på det enkelte barns sproglige udvikling inden for.
 - Det produktive sprog (ordforråd)
 - Kommunikative kompetencer (barnets evne til at bruge sproget)
 - Receptive sprog (sprogforståelse)
 - Lydige sprog (udtale)

- Vi holder samlinger og andre struktureret pædagogiske aktiviteter med fokus på tematiske sprogarbejde. Vi læser historier, anvender dialogisk læsning, synger, rimer og leger med sammensatte ord.
- Vi hjælper barnet med at sætte ord på de følelser de oplever i konfliktsituationer og støtter dem i at løse konflikten. Vi anvender herunder nogle af elementerne fra "Trin for Trin".
- Til de tosprogede eller børn med sprogvanskeligheder anvender vi "tegn til tale".

Børn – børn

- Vi søger for at der både uden- og indendørs er inspirerende rammer, hvor børnene i leg med hinanden kan udvikle sproget.

Personale – forældre

- Vi opfordre forældrene til at være nærværende, give sig tid, lytte og spørge ind til deres barns oplevelser i daginstitutionen, for at stimulere barnets sproglige kompetencer.
- Vi opfordre forældrene til derhjemme at bruge sprogstrategierne, at lytte og tale med hinanden. Fx ved at hvert familiemedlem får taletid under måltidet. På denne måde skabes der et rum for kommunikation og at lærer at vente på tur.
- Vi opfordre forældrene til dagligt at læse for barnet. I denne forbindelse informere vi om dialogisk læsning samt de understøttende strategier.
- Vi opfordre om vigtigheden derhjemme, at arbejde med rim og remser.
- Personalet formidler sprogvurderinger og TRAS samt laver opfølgende handleplaner efter behov.
- Der afholdes samtaler fordelt over den tid barnet er i institutionen, hvor personalet og forældrene er i dialog omkring barnets udvikling.

Krop, sanser og bevægelse

Børnenes motoriske færdigheder er en vigtig del, i deres udvikling og grobund for god trivsel, indlæring og socialadfærd/overskud. Derfor vægter vi dette højt i vores daglige arbejde.

Personale – børn

At barnet møder mange forskellige måder, at bruge krop og sanser på, ved at vi som fagpersonale er bevidste om, at tilbyde forskellige aktiviteter, der styrker og stimulerer de forskellige krops og sanser funktioner.

Labyrintsansen:

- Ved at gøre barnet fortrolig med vores gynger. Og at der gynges i forskellige retninger.
- At danse rundt med barnet og vender hovedet i forskellige retninger.
- At lege på vores kontorstol med en voksen.
- At trille rundt med barnet. Det kan være på den store blå madras vi har i vores tumlerum eller det helt lille barn på puslebordet ved bleskift.
- At bestige og rutsje på vores små og store rutsjebaner.
- At de større børn laver kolbøtter, triller ned af bakke, hænger med hovedet nedad osv.

Taktilsans:

- Give og modtage knus og krammer.
- Massage.
- Leg med sand, mudder i sandkassen.
- Berøring af sten, blade fra træerne, grene og kæppe de finder på legepladsen og ture ud af huset.

- Mærke græsset, fliserne med bare tæer på varme sommerdage.
- Leg med vand udendørs på varme dage og med regntøj når det kræves.
- Ud og opleve naturen og årets gang på legepladsen og ture til skov og nærmiljø.
- Kreative aktiviteter hvor vi maler på barnets hånd og fødder med pensel og kendskab til forskellige materialer. Som Fjer, vat osv.
- Leg med modellervoks.
- Madaktiviteter, såsom havregrynskugler, fastelavnsboller osv.
- Berøring af deres mad i spisesituationer. Er det fast føde spise barnet selv ved brug af fingrene eller gaffel.

Muskel/led sans:

- Hoppe på vores lille trampolin.
- Leg med store skumpuder i tumlerummet der skal stables og væltes.
- Ud i naturen hvor vi bevæger os i forskelligt terræn. Er obs. på at de yngre børn ikke behøver at sidde i barnevognen på vores ugentlige ture ud af huset.
- Guide børnene til at blive selvhjulpne og give tid til af- og påklædning, spisning, hjælpe ved borddækning og afdækning. Stille tallerkner og krus på bordet, gå i skraldespanden med vaskeklud, stille service på rullevojn. Alt afhængig af, hvor vuggestuebarnet er i sin motoriske udvikling.

Finmotorik:

- Arbejde med øje/hånd koordination, tegne/male med farveblyanter/pensler.
- Lave puslespil.
- Kaste/gribe/trille bolde.
- Finde og undersøge smådyr i naturen, f.eks. bænkebidere.
- Vi har et motorikrum hvor børnene har mulighed for selvstændigt at udforske/udfordre kroppen med alle dens muligheder. Her har de bl.a. mulighed for at tumle, hoppe, slå kolbøtter, balancere, lege m.m. Dette rum kan også benyttes til pædagogiske aktiviteter med en voksen.
- Vi har en legeplads med meget forskellige terræn og underlag. Dette giver børnene mulighed for at få brugt kroppen på mange måder, og giver også børnene mulighed for at sanse forskellige underlag, fx sand, grus, græs.
- Vi benytter skolens gymnastiksal og planlægger pædagogiske aktiviteter vi laver sammen med børnene derovre. Bagefter får børnene lov til selvstændigt at udfolde sig, og afprøve grænser i forhold til deres udvikling.

- Vi tager på ture til skov og strand og vise børnene, hvilke muligheder, der er for bevægelse i naturen. Her får børnene i de varmere dage også mulighed for at tage skoene af og sanse sandet, og dyppe tæerne i havet.
- Vi har i gymnastiksalen og til samling en stund, hvor vi sammen med børnene øver i at finde ro og mærke kroppen. Dette gør vi fx med massage, børneyoga, og afslapningsøvelser.
- Børnene har mulighed for at øve deres finmotorik, fx ved at tegne og klippe, da der altid er adgang til blyanter og sakse.
- Vi laver aktiviteter, hvor børnene skal bruge deres finmotorik.
- Vi har forløb om kroppen, hvor vi sammen med børnene snakker om og arbejder med sanserne.
- Til samling har vi sanglege, lege m.m. hvor vi bruger hele kroppen.

Børn – børn

- Tid, rum og plads til leg, hvor børnene kan udfordre og kopiere hinanden.
- At vi observere og guide/hjælper børnene i deres leg med hinanden når der er behov.
- Da vi tidligt om formiddagen og om eftermiddagen har et åbent hus, har børnene mulighed for at lege på tværs af stuer og alder, og dermed mulighed for at lære af hinanden.

Personale – forældre

- Til forældresamtalen gennemgår vi dialogprofilen, hvor emnet krop, sanser og bevægelse indgår.
- I Fynshav børneunivers er der ansat en motorikvejleder og en motorikassistent der kan benyttes til sparring ved motoriske problematikker.
- I vores arbejde med barnet fylder deres motoriske færdigheder en del. Ved behov går vi i dialog med forældrene og igangsætter eventuelt et motoriskforløb. Så barnet kan forblive i en god udvikling altid i samarbejde med forældrene og evt. andre fagpersoner som fysioterapeut eller ergoterapeut.

Natur, udeliv og science

Pædagogisk personale – børn

- Vi går, hver dag uanset vejret ud på legepladsen eller naturen, så børnene oplever alle vejrbegreber.
- Vi bruge legepladsen ikke kun til leg, men til at åbne børnenes øjne så de oplever, at der også er mulighed for at finde og undersøge dyr, planter mm.
- Vi tager barnet oplevelser og erfaringer i naturen, bl.a. ved at tage på ture til skov og strand, hvor børnene får lov til at undersøge, eksperimentere, stille spørgsmål og udforske naturen.
- Den voksne er nysgerrig og eksperimenterende sammen med børnene.
- Den voksne indhenter viden, om det man ikke kan svare på.
- Børnene får lov til at finde, kigge på og røre ved dyr og planter, som derefter sættes ud i naturen igen. Evt. fælder.
- Børnene får lov til at finde sten, pinde mm. som de kan lege med i naturen.
- Vi tager planter mm. med hjem i børnehaven, som børnene så kan kigge på.
- Vi lære børnene om årstidernes skifte og hvad det indebærer.
- Vi lære børnene om vejrphenomener som regn, sne, blæst, hagl mm.
- Vi lære børnene om naturens ressourcer og om, hvor vigtig det er at vi passer på jorden.
- Vi lære børnene om, at vi skal passe godt på og være gode ved dyr og planter.
- Vi snakker med børnene om hvilken skraldespand deres affald skal smides ud i.
- Vi laver hjemme i børnehaven små forsøg, hvor børnene kan udforske og afprøve natur og naturphenomener. F. eks. hvad kan flyde i vand og spirer forsøg.

Børn – børn

- Børnene oplever at være en del af et fællesskab, hvor de sammen kan være nysgerrige, og her en fælles oplevelse det kan bygge videre på, eller fortælle om når de kommer tilbage til børnehaven.

Pædagogiske personale – forældre

- Forældrene modtager billeder fra vores ture ud af huset på AULA, og vi fortæller også gerne om vores tur ved afhentning af deres barn. Dette giver forældrene mulighed for at involvere sig i deres barns oplevelser.
- Til forældresamtalen gennemgår vi dialogprofilen, hvor emnet natur, udeliv og science indgår.

Kultur, æstetik og fællesskab

Personale - børn

- Vi arbejder ud fra en inkluderende tilgang, så alle børnene kan være en del af fællesskabet.
- Vi holder samlinger hvor vi synger, spiller på instrumenter, leger, og snakker med børnene om fx vejret, deres weekend m.m. Her får børnene mulighed for at formidle deres tanker og følelser, og mulighed for at være nysgerrige og stille hinanden og de voksne spørgsmål.
- Vi laver korte teaterforestillinger sammen med børnene.
- Børnene får mulighed for kulturelle oplevelser når vi fx tager i kirke.
- Vi har i børneuniverset tilbagevendende traditioner og begivenheder som fastelavn, påske, fødselsdage og jul. Op til disse traditioner og begivenheder udtrykke vi os sammen med børnene kreativt og æstetisk. Disse traditioner er med til at styrke fællesskabet.
- Vi lader børnene gennem medier opleve film, mgp, musik m.m.

Børn – børn

- Børnene har adgang til bl.a. udklædningstøj, hvor de sammen kan klæde sig ud, og dermed bygge videre på deres leg, hvilket kan være med til at styrke deres fællesskab.
- Børnene leger sammen på tværs af stuer, alder, køn m.m.

Personale – forældre

- Vi ligger billeder op på AULA så forældre kan se hvad deres barn har lavet.
- Forældrene inviteres til forskellige arrangementer i løbet af året, såsom forældre Kaffe, arbejdsdag mv.